Magiczny Kraków

Oświadczenie Andrzeja Kuliga, Zastępcy Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Społecznej, Kultury i Promocji Miasta

2018-04-18

W związku z licznymi informacjami prasowymi, a nade wszystko opublikowanym przez tzw. Obywatelskie Forum Sztuki Współczesnej stanowiskiem w kwestii odwołania Pani M. Ziółkowskiej ze stanowiska dyrektora Bunkra Sztuki, pragnę zdementować pojawiające się w tej kwestii insynuacje i pomówienia.

W dniu 26 marca br. o godz. 13.00 odbyło się moje spotkanie z Panią Dyrektor Magdaleną Ziółkowską, w obecności Dyrektor Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK, Pani Katarzyny Olesiak, Dyrektora Biura Kontroli UMK oraz pracownika tego Biura, poświęcone wynikom kontroli przeprowadzonej w Bunkrze Sztuki po złożeniu zawiadomienia przez Główną Księgową tejże instytucji o nieprawidłowościach zachodzących w tej instytucji. Spotkania takie są stałą praktyką, odnoszącą się do wszystkich kontrolowanych instytucji w kierowanym przeze mnie pionie, a więc nie tylko wobec instytucji kultury. Do wszystkich tych instytucji odnosi się bowiem obowiązek przestrzegania regulacji normatywnych, określających zasady ich działania, w tym kierowania nimi, co w odniesieniu do Bunkra Sztuki zostało potwierdzone w umowie z dnia 30 grudnia 2014 r., zawartej przez Panią M. Ziółkowską z organizatorem (§10 ust. 1).

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono m.in.:

- Występowanie błędów w polityce kadrowej:

1. Opieszałość z zatrudnieniu pracownika do działu księgowości, środki na ten cel zostały przydzielone przez organizatora w planie finansowym na początku roku 2017, natomiast ostatecznie pracownik został zatrudniony dopiero w listopadzie 2017 r.
2. Zatrudnienie na stanowisku specjalisty ds. księgowości, kadr i płac pracownika bez kwalifikacji; do 30 czerwca 2017 r. zatrudniona była osoba, która nie posiadała kompetencji i doświadczenia zawodowego – zgodnie z zarzutem podniesionym w piśmie z 12 grudnia 2017 r. przez Główną Księgową (pracownik został zatrudniony przez Dyrektor M. Ziółkowską, posiadał wykształcenie rolnicze: Uniwersytet Rolniczy – ochrona środowiska). Dyrektor Galerii winą za zatrudnienie pracownika obarcza poprzednią Główną Księgową, która zapewniała ją o posiadaniu wymaganych kompetencji pracownika (pracownik nie został wybrany w trybie ogłoszonego konkursu), gdy tymczasem za całą politykę kadrową w instytucji odpowiada jej dyrektor. Ten stosunek pracy ustał 30 czerwca 2017 r. (pracę świadczono do 1 kwietnia 2017 r.). Następnie zawarto umowę zlecenia z nową osobą – na świadczenie usług w dziale księgowym, na okres miesiąca, następnie z tą samą osobą zwarto umowę o pracę na okres próbny, która po dwóch tygodniach została rozwiązana. W sierpniu zatrudniono jedną osobę, następnie od września do listopada kolejne dwie osoby (każda świadczyła pracę przez okres jednego miesiąca). Dopiero 28 listopada 2017 r. zatrudniono na stanowisku księgowości specjalistę ds. księgowych. Należy jednak wskazać, że wspomnianą osobę zatrudniono tylko do pomocy księgowej, w dalszym ciągu nie zapewniono obsługi w zakresie spraw kadrowo-płacowych (do dnia kontroli nie uzupełniono wakatu na wyżej wspomnianych stanowisku).
3. Powierzenie specjaliście ds. księgowości kadr i płac obowiązków z zakresu prowadzenia

dokumentacji kadrowej, sporządzania list płac oraz terminowej wypłaty wynagrodzeń – co świadczy o nierozdzieleniu kluczowych czynności między różnych pracowników i rodzi ryzyko wystąpienia nieprawidłowości i nadużyć w tym obszarze.
4. Do 30 września 2017 r. zakończono stosunek pracy z magazynierem, bez zatrudnienia następnego, co jest niepokojące w przypadku instytucji posiadającej własne zbiory, a uniemożliwiło inwentaryzację roczną.
5. Na kluczowym dla prowadzenia procesu inwestycyjnego stanowisku występuje wakat od 25 października 2017 r.
6. Prowadzona polityka kadrowa (brak pomocy w dziale księgowości) doprowadziła do powstania zaległości, Dyrektor nie zapewniła prawidłowego funkcjonowania kontroli zarządczej w przedmiotowym obszarze, tj. nie opracowała procedur naboru na wolne stanowiska pracy oraz nie sprawowała skutecznego nadzoru nad wyborem pracownika (działanie zostało powierzone w całości Głównemu Księgowemu),
7. Niewykorzystanie w pełni środków dotacji podmiotowej, przyznanej na podwyżki dla 30 pracowników – w wysokości 85.000,00 zł (200,00 zł na etat + pochodne). Podwyżki przyznano od lipca dla 14 spośród 30 zatrudnionych pracowników.

- Naruszenie przepisów związanych z gospodarką finansową i gospodarką mieniem przez:

1. W momencie rozpoczęcia kontroli (15 stycznia br.), księgi rachunkowe za miesiące od stycznia do listopada 2017 r., nie były zamknięte, w tym w listopadzie i grudniu nie zostały ujęte wszystkie dowody księgowe. Obecna Główna Księgowa wprowadzała do ksiąg dane za listopad oraz grudzień 2017 r. przez cały okres trwania kontroli dokonywania księgowań. Ustawa o rachunkowości wprowadza wymóg, aby **księgi rachunkowe były prowadzone na bieżąco,** prowadzenie ich w taki sposób, że pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań, deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych, w szczególności: zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej są sporządzane nie później niż do 15 dnia następnego miesiąca, zapisy w księgach rachunkowych dotyczące operacji gotówką, czekami i wekslami obcymi oraz obrotu detalicznego i gastronomii, dokonywane są w tym samym dniu, w którym zostały zrealizowane. Powyższe narusza postanowienia art. 24 ust. 5 ustawy o rachunkowości.
2. Operacje ujmowano do ksiąg rachunkowych w sposób niesystematyczny, w szczególności na kontach ewidencji rozrachunkowej, co skutkowało usuwaniem nierzetelnych danych na kontach rozrachunkowych, które następnie błędnie prezentowano w sprawozdanych budżetowych.
3. Założenia przyjęte w dokumentacji opisującej stosowaną przez Bunkier politykę rachunkowości miały charakter czysto formalny, ich celem było wywiązanie się z obowiązków nałożonych na kierownika jednostki przepisami art. 10 ustawy o rachunkowości. Nie znajdowały potwierdzenia w stosowanych w praktyce zasadach ujmowania zapisów w księgach rachunkowych. Nowa polityka rachunkowości została wprowadzona w 2018 r.
4. Niezgodność danych wykazanych w sprawozdaniach kwartalnych Rb-N z danymi ewidencji księgowej.
5. Nieujęcie w sprawozdaniu Rb-Z zobowiązania wymagalnego (w księgach rachunkowych widnieje nieuregulowane zobowiązanie-BO 2017 w kwocie 7.778,00 zł).

6. Niezgodne z wewnętrznymi uregulowaniami ewidencjonowanie składników majątkowych.
7. Przeprowadzenie inwentaryzacji rocznej wyłącznie w zakresie środków pieniężnych w kasie oraz magazynów i środków trwałych, do dnia 15 stycznia 2018 r. nie podjęto czynności inwentaryzacji drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, jak również nie uzyskano od kontrahentów potwierdzenia prawidłowości wykazanych w księgach rachunkowych stanów aktywów (potwierdzenia sald), czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 i art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
8. Brak instrukcji obiegu dokumentów księgowych.
9. Prowadzenie dokumentacji kasowej w sposób niespełniający wymogów ustawy o rachunkowości (na dowodach brak podpisów stwierdzających pobranie, jak i otrzymanie gotówki).
10. Prowadzenie gospodarki kasowej nie na bieżąco (utarg z kasy biletowej do kasy głównej przekazywany był na koniec każdego miesiąca i ujmowany do ksiąg rachunkowych zapisem na ostatni dzień miesiąca). W powyższym zakresie nie sporządzano raportu kasowego (kasjer opracowywał zestawienie pn. ewidencja sprzedanych biletów). Działanie narusza zapisy art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości.
11. Stosowanie zbyt ogólnego opisu merytorycznego na dokumentach księgowych, niezapewniającego stwierdzenia celowości poniesionego kosztu.
12. Nieterminowe regulowanie niektórych zobowiązań (zdarzały się przypadki skutkujące naliczeniem odsetek za zwłokę).
13. Nienaliczanie odsetek za zwłokę od nieterminowo regulowanych należności.
14. Nieustalenie wysokości czynszu najmu powierzchni 70m^2 dla Fundacji Haart (w umowie ustalono jedynie kwotę ryczałtową, w wysokości 1.000,00 zł rocznie, tytułem pokrycia kosztów mediów: energia elektryczna, woda i ścieki, Internet).
15. Brak adnotacji potwierdzającej funkcjonowanie mechanizmów kontroli wewnętrznej w zakresie rachunków i list płac sporządzanych do umów zlecenia i o dzieło (brak kontroli merytorycznej, formalno-rachunkowej, czasami brak podpisu Dyrektora zatwierdzającego płatność, która w efekcie i tak była realizowana pomimo braku zatwierdzenia przez kierownika jednostki).
16. Nieprawidłowe sporządzanie deklaracji PIT-4 – poprzez wykazywanie w nim podatku od niewypłaconych wynagrodzeń lub odwrotnie, niewykazywanie podatku w naliczonych i wypłaconych listach płac.
17. Nieterminowe opłacenie składki PFRON za grudzień 2017 r. (dodatkowo nie spełniono wymogu naliczenia odsetek za zwłokę).
18. Stwierdzono przypadki wypłaty świadczeń dotyczących Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz podatku dochodowego od tych świadczeń z rachunku podstawowego Galerii.
19. Książka obiektu budowlanego, szczególnie istotna dla obiektu o takim charakterze, nie była na bieżąco prowadzona i nie została uzupełniona do dnia zakończenia działań kontrolnych.
20. Nota obciążeniowa z tytułu zalania magazynu dzieł sztuki do dnia zakończenia kontroli nie została ujęta w księgach rachunkowych (nie stwierdzono noty w dokumentacji).
21. W umowie zawartej dnia 8 grudnia 2017 r. z Bunkier Cafe nie wskazano literalnie, że najemca będzie zobowiązany do uiszczenia opłat z tytułu ogrzewania. W § 4 pkt. 5 wskazano, że wynajmujący będzie uprawniony do corocznej weryfikacji wysokości opłat eksploatacyjnych, w celu zapewnienia jak najlepszego odzwierciedlenia faktycznych kosztów związanych z wydatkami objętymi opłatami eksploatacyjnymi. W pkt. 6 zaznaczono, że w związku z weryfikacją, wysokość opłat eksploatacyjnych może ulec zmianie, przy czym taka zmiana nie wymaga aneksu do umowy. W 2017 r. Bunkier Cafe obciążano z tytułu czynszu dzierżawnego,

opłat za dostawę wody i odbiór ścieków, za zużycie energii elektrycznej, za odpady komunalne oraz opłaty rocznej z tytułu użytkowania działki 546/4. Analiza dowodów kosztowych z PGNiG wykazała, że począwszy od września 2017 r. na fakturach wskazywano odczyt z liczników wraz ze wskazaniem udziału Cafe Bunkier, natomiast w ślad za tym nie wystawiano faktury obciążeniowej na Bunkier Cafe. W dokumentacji księgowej z 2017 r., przedstawionej kontrolującym nie stwierdzono noty obciążeniowej, o której w piśmie wspomina Dyrektor Galerii. W § 3 pkt 4 wskazano, że w przypadku opóźnienia w zapłacie czynszu, wynajmujący ma obowiązek naliczenia odsetek ustawowych. Obowiązek ten nie był wypełniany przez Galerię, w związku z czym w 2017 r. doszło do zaniechania ustalenia i pobrania odsetek w kwocie 1.132,17 zł.

22. Dodatkowo należy wskazać, że w skrócie omówione wyniki kontroli, zostały poprzedzone wcześniejszą kontrolą w 2016 r., która również stwierdziła liczne uchybienia. Uznając, że obrazują one w pewnym stopniu zaszłości sprzed objęcia kierownictwa Bunkra Sztuki przez Panią Magdalenę Ziółkowską, odstąpiono po mojej rozmowie z Nią w obecności dyrektorów Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Biura Kontroli UMK, od wyciągania konsekwencji dyscyplinarnych przez organizatora, kierując jednocześnie zalecenia odnoszące się do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Zalecenia te ustalały termin ich wykonania na 30 listopada 2016 r., które na prośbę dyrektor M. Ziółkowskiej przedłużono do dnia 31 marca 2017 r. (sprawozdanie do 10 kwietnia 2017 r.). Analiza wykazała, że wykonano 9 zaleceń, niewykonano 16 zaleceń, częściowo wykonano 3, wykonano po terminie 2.

W sumie protokół kontroli wyodrębnia 100 nieprawidłowości w instytucji kierowanej przez dyrektor M. Ziółkowską. Wobec ich ujawnienia, a także wobec kontynuowania szeregu nieprawidłowości mimo wyraźnego zalecenia ich usunięcia oraz wobec obawy, iż będzie miało to następstwa wobec najważniejszej inwestycji, jaka stoi przed Bunkrem Sztuki – jako osoba odpowiadająca za zgodność działania instytucji kultury z obowiązującymi instytucje publiczne regulacjami prawnymi, w tym za prawidłowość gospodarowania przekazanymi przez organizatora środkami finansowymi oraz prawidłowe zarządzanie zasobami kierowanej instytucji, uznałem, że dalsze dyrektorowanie przez Panią M. Ziółkowską Galerią Bunkier Sztuki jest niemożliwe. W sposób jasny i niebudzący wątpliwości przekazałem to Pani Dyrektor M. Ziółkowskiej w trakcie wspomnianej rozmowy, w obecności Pani Dyrektor Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego K. Olesiak. Jednocześnie ze względu na wyodrębnienie w strukturze Bunkra Sztuki stanowiska zastępcy dyrektora, które w moim zamiarze pierwotnie miało być powierzone osobie dysponującej wiedzą, kwalifikacjami i umiejętnościami z zakresu procesu inwestycyjnego, postanowiłem zmienić koncepcję prowadzenia tych zagadnień – tak, że zarówno prowadzenie procesu inwestycyjnego, jak i odpowiedzialność za działalność administracyjno-organizacyjną powierzone byłyby dyrektorowi naczelnemu, zaś problematyka programowo-artystyczna zastępcy dyrektora. Pozwoliło mi to na zaproponowanie tej drugiej funkcji Pani Magdalenie Ziółkowskiej – jako osobie, która udowodniła przez ostatnie trzy lata posiadanie kompetencji w tym zakresie. Wszystkie te kwestie zostały przeze mnie w sposób precyzyjny wyłożone w trakcie wspomnianej rozmowy.

Jednocześnie ani Prezydent Miasta Krakowa, ani ja, ani też dyrektor Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie deklarowaliśmy, że stanowisko dyrektorskie w Bunkrze Sztuki obejmie Pani Magdalena Sroka. Co więcej, na pytanie Pani dyrektor M. Ziółkowskiej, czy jest proponowana osoba będąca jej następcą, wyraźnie stwierdziłem, że nie ma takiej osoby i będę takiej osoby poszukiwał.

Doceniając wiedzę, umiejętności i kompetencje Pani Magdaleny Sroki, które silnie kształtowały krajobraz kulturalny naszego miasta przez wiele lat i uważając, że jej talent winien zostać wykorzystany przez Miasto, osobiście nie rekomendowałem Prezydentowi Miasta Krakowa na stanowisko kierownicze w Bunkrze Pani Magdaleny Sroki – uznając, że może on być z dużo większą korzyścią wykorzystany w innej miejskiej instytucji kultury. W tej sytuacji spekulacje na ten temat, a nawet insynuacje osób, które uzurpują sobie prawo do ferowania sądów na temat tego, kto dysponuje „ogólną ogładą wymaganą w pracy w kulturze i polityce miejskiej", są nie tylko aroganckie wobec osoby o wielkim dorobku zawodowym, jaką jest Pani Magdalena Sroka, ale także zwyczajnie tzw. fake newsami. Osoba, która obejmie obowiązki dyrektora Galerii Bunkier Sztuki, po wypowiedzeniu umowy z Panią Magdaleną Ziółkowską, posiada niekwestionowane doświadczenie w zakresie kierowania placówkami tego typu, ponieważ wartością nadrzędną dla Prezydenta Miasta Krakowa przy powoływaniu dyrektorów instytucji kultury jest równoczesna dbałość zarówno o poziom artystyczny, jak i prawidłowość zarządzania instytucją i jej finansami, nie zaś zgodność z wolą jakiejkolwiek koterii czy układu.

Jednocześnie oświadczam, że insynuacją jest twierdzenie o unikaniu przez Prezydenta Miasta Krakowa konkursu na stanowisko dyrektora Bunkra Sztuki. Trzeba wyjątkowo złej woli, szczególnie ze strony tych, którzy przyznali sobie tytuł Obywatelskiego Forum Sztuki Współczesnej, by nie zauważyć, że obsada tego stanowiska bezwzględnie wymaga ogłoszenia konkursu, co też nastąpi w nieodległym czasie, zaraz po opanowaniu stanu organizacyjnego instytucji kierowanej dotąd przez Panią M. Ziółkowską.

Andrzej Kulig

Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa

ds. Polityki Społecznej, Kultury i Promocji Miasta